KOMISIJOS SPRENDIMAS

2014 m. vasario 4 d.

dėl Ispanijos taikytos valstybės pagalbos priemonės Nr. SA.21817 (C 3/07) (ex NN 66/06)

„Ispanijos elektros energijos tarifai. Vartotojai“

(pranešta dokumentu Nr. C(2013) 7741)

(Tekstas autentiškas tik ispanų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2014/456/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ([1]) ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2006 m. balandžio 27 d. raštu įmonės *Céntrica plc* ir *Céntrica Energía S.L.U.* (toliau kartu – *Céntrica*) pateikė Komisijai skundą dėl reguliuojamų elektros energijos tarifų sistemos, kurią Ispanija nustatė 2005 m.

(2) 2006 m. liepos 27 d. raštu Komisija paprašė Ispanijos institucijų pateikti informacijos apie minėtą priemonę. Šią informaciją Komisija gavo 2006 m. rugpjūčio 22 d. raštu.

(3) 2006 m. spalio 12 d. byla buvo įregistruota kaip pagalba, apie kurią nepranešta (byla Nr. NN 66/06).

(4) 2006 m. lapkričio 9 d. raštu Komisija Ispanijos institucijų paprašė pateikti papildomų paaiškinimų dėl šios priemonės. 2006 m. gruodžio 12 d. raštu Ispanijos institucijos pateikė atsakymą.

(5) 2007 m. sausio 24 d. raštu Komisija Ispanijos institucijoms pranešė nusprendusi dėl šios priemonės pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

(6) Šis Komisijos sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas dėl šios priemonės.

(7) 2007 m. vasario 26 d. raštu Ispanijos institucijos pateikė savo pastabas.

(8) Pastabų Komisija gavo iš šių suinteresuotųjų šalių: Galisijos regioninės Vyriausybės (2007 m. kovo 23 d. raštas), *Céntrica* (2007 m. kovo 26 d. ir 2007 m. liepos 3 d. raštai), ACIE – Nepriklausomų energijos tiekėjų asociacijos (2007 m. kovo 26 d. raštas), Astūrijos Vyriausybės (2007 m. kovo 27 d. raštas), AEGE – Daug energijos suvartojančių vartotojų asociacijos (2007 m. balandžio 2 d. raštas), *Asturiana de Zinc* – AZSA (2007 m. balandžio 3 d. raštas), *Ferroatlántica* – metalų gamintojos (2007 m. balandžio 3 d. raštas), *Alcoa* (2007 m. balandžio 3 d. raštas), UNESA – Ispanijos elektros energijos pramonės asociacijos (2007 m. balandžio 25 d. raštas), *ENEL Viesgo* (2007 m. balandžio 26 d. raštas), *Iberdrola* (2007 m. balandžio 26 d. raštas), *Union Fenosa Distribución* (2007 m. balandžio 27 d. raštas), *Hidrocantábrico Distribución Electrica* (2007 m. balandžio 27 d. raštas) ir *Endesa Distribución Electrica* (2007 m. balandžio 27 d. raštas).

([1]) OL C 43, 2007 2 27, p. 9–16.
([2]) Žr. 1 išnašą.

(9) 2007 m. gegužės 15 d. ir 2007 m. liepos 6 d. raštais Komisija suinteresuotųjų šalių pastabas persiuntė Ispanijos institucijoms, kurioms buvo suteikta galimybė į jas atsakyti; institucijų pastabos gautos 2007 m. rugpjūčio 2 d. raštu.

(10) *Céntrica* papildomos informacijos pateikė 2007 m. birželio 1 d., 2007 m. rugpjūčio 28 d., 2008 m. vasario 4 d. ir 2008 m. kovo 1 d. raštais, AEGE – 2011 m. lapkričio 21 d. raštu ir *Ferroatlántica* – 2011 m. gruodžio 5 d. raštu.

(11) 2009 m. liepos 30 d., 2010 m. kovo 19 d., 2011 m. spalio 6 d., 2012 m. balandžio 12 d., 2012 m. rugpjūčio 31 d., 2013 m. vasario 4 d. ir 2013 m. liepos 17 d. raštais Komisija Ispanijos institucijų paprašė pateikti papildomų paaiškinimų dėl šios priemonės. Institucijos pateikė atsakymus 2009 m. spalio 5 d., 2010 m. balandžio 26 d., 2011 m. gruodžio 7 d., 2012 m. birželio 12 d., 2012 m. spalio 18 d., 2013 m. vasario 11 d. ir 2013 m. spalio 4 d. raštais.

(12) 2013 m. balandžio 19 d. ši byla padalyta į dvi dalis: šią bylą, t. y. bylą SA.21817 (C 3/07, ex NN 66/06), susijusią su pagalba galutiniams elektros energijos vartotojams, ir bylą SA.36559 (C 3a/07, ex NN 66/06), susijusią su pagalba elektros energijos skirstytojams. Šiame sprendime nagrinėjama tik galima pagalba galutiniams elektros energijos vartotojams, kurie įtraukti į šios procedūros taikymo sritį, t. y. neįskaitant namų ūkių ir mažųjų įmonių.

2. **IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS**

ISPANIJOS 2005 M. ELEKTROS ENERGIJOS SISTEMA

(13) 2005 m. taikytoje teisinėje sistemoje, nustatytoje 1997 m. lapkričio 27 d. Įstatymu Nr. 54/1997 (isp. *Ley del Sector Eléctrico*, toliau – LSE), elektros energijos tiekimas galutiniams vartotojams reguliuojamais tarifais buvo priskirtas reguliuojamos veiklos kategorijai. Ši užduotis pagal šį įstatymą buvo pavesta skirstytojams.

(14) 2005 m. visi galutiniai elektros energijos vartotojai Ispanijos rinkoje galėjo rinktis, ar derėtis dėl tiekimo sutarčių su nepriklausomais tiekėjais, ar gauti elektros energiją valstybės nustatytais reguliuojamais tarifais. Reguliuojamoje rinkoje kiekvienas atitinkamą prašymą pateikęs galutinis vartotojas turėjo teisę gauti elektros energiją iš savo vietos skirstytojo integruotuoju reguliuojamu tarifu (viską apimančia kaina), nustatytu atsižvelgiant į jo vartojimo pobūdį ir apimtį. Laisvojoje rinkoje vartotojai mokėjo tinklo prieigos mokestį, kuris taip pat buvo reguliuojamas ir taip pat turėjo padengti energijos tiekimo sąnaudas. 2009 m. užbaigus elektros energijos sektoriaus reformą, skirstytojai elektros energijos integruotaisiais reguliuojamais tarifais nebetiekia.

(15) Integruotieji reguliuojami tarifai ir reguliuojami tinklo prieigos mokesčiai iš anksto buvo nustatomi visiems metams, paprastai prieš N – 1 metų pabaigą, bet per metus galėjo būti koreguojami ([3]). Tačiau metiniam tarifų padidinimui buvo taikyta viršutinė riba ([4]). Iš esmės tarifai ir mokesčiai, remiantis prognozėmis, buvo nustatomi siekiant užtikrinti, kad juos taikant gaunamų reguliuojamų pajamų pakaktų bendroms reguliuojamoms elektros energijos sistemos sąnaudoms padengti. 2005 m. šios reguliuojamos sistemos sąnaudos apėmė energijos tiekimo integruotaisiais tarifais sąnaudas, energijos pirkimo iš specialiųjų sistemų (atsinaujinančiųjų šaltinių, kogeneracijos ir kt.) sąnaudas, perdavimo ir skirstymo sąnaudas, paklausos valdymo priemones, papildomas elektros energijos gamybos Ispanijos salose sąnaudas, paramą anglių sektoriui, išlaidas ankstesnių metų deficitui padengti ir t. t. Nebuvo nustatyta jokių taisyklių, pagal kurias konkrečios kategorijos pajamos ar jų dalis būtų skiriama konkrečios kategorijos sąnaudoms ar jų daliai dengti. Todėl pajamos iš tinklo prieigos mokesčių, pvz., nebuvo visos ar iš dalies skiriamos, pvz., subsidijoms elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų šaltinių ar Ispanijos salose gaminamai elektros energijai finansuoti.

(16) 2005 m. galutiniams vartotojams buvo nustatyti ne mažiau kaip 25 reguliuojami tarifai, taikomi atsižvelgiant į vartojimo lygį, pobūdį, paskirtį ir tinklo, iš kurio gaunama elektros energija, įtampą. O laisvojoje rinkoje galutiniams vartotojams tuo pat metu buvo taikyti devyni kiti reguliuojami tinklo prieigos mokesčiai, kurie taip pat buvo pagrįsti tinklo įtampa ir kitomis charakteristikomis.

(17) 2004 m. gruodžio 30 d. Ispanijos institucijos nustatė 2005 m. taikytinus elektros energijos tarifus ([5]) šioms vartotojų kategorijoms:

([3]) LSE 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad elektros energijos tarifai iš esmės nustatomi kartą per metus, tačiau per metus gali būti koreguojami.

([4]) Pagal Karališkojo dekreto Nr. 1432/2002 8 straipsnį vidutinis tarifas negali didėti daugiau kaip 1,40 % (palyginti su ankstesniais metais), o atskiri tarifai gali didėti tik procentine dalimi, kuri atitinka vidutinio tarifo padidėjimą, +0,60 % (iš viso 2 %).

([5]) 2004 m. gruodžio 30 d. Karališkasis dekretas Nr. 2392/2004, kuriuo nustatomas 2005 m. elektros energijos tarifas. Oficialusis valstybės leidinys Nr. 315, p. 42766.

INTEGRUOTIEJI TARIFAI

Žemoji įtampa

1.0. Ne didesnė kaip 770 kW galia

2.0. Bendro pobūdžio vartojimas, ne didesnė kaip 15 kW galia

3.0. Bendro pobūdžio vartojimas

4.0. Bendro pobūdžio ilgalaikis vartojimas

B.0 Gatvių apšvietimas

R.0 Drėkinimas žemės ūkyje

Aukštoji įtampa

Bendrieji tarifai

Trumpalaikis vartojimas

1.1. Bendro pobūdžio vartojimas, ne didesnė kaip 36 kV įtampa

1.2. Bendro pobūdžio vartojimas, 36–72,5 kV

1.3. Bendro pobūdžio vartojimas, 72,5–145 kV

1.4. Bendro pobūdžio vartojimas, didesnė kaip 145 kV įtampa

Vidutinės trukmės vartojimas

2.1. Ne didesnė kaip 36 kV įtampa

2.2. 36–72,5 kV

2.3. 72,5–145 kV

2.4. Didesnė kaip 145 kV įtampa

Ilgalaikis vartojimas

3.1. Ne didesnė kaip 36 kV įtampa

3.2. 36–72,5 kV

3.3. 72,5–145 kV

3.4. Didesnė kaip 145 kV įtampa

Traukai taikomi tarifai

T.1 Ne didesnė kaip 36 kV įtampa

T.2 36–72,5 kV

T.3 72,5–145 kV

Drėkinimas žemės ūkyje

R.1 Ne didesnė kaip 36 kV įtampa

R.2 36–72,5 kV

R.3 72,5–145 kV įtampa

G. *Stambiems vartotojams skirtas tarifas (G4)*

Pardavimo skirstytojams tarifai

D.1 Ne didesnė kaip 36 kV įtampa

D.2 36–72,5 kV

D.3 72,5–145 kV

D.4 Didesnė kaip 145 kV įtampa

PRIEIGOS TARIFAI

Žemoji įtampa

2.0 A Įprastas prieigos prie žemosios įtampos tinklo tarifas

2,0 NA Paprastas prieigos prie žemosios įtampos tinklo tarifas skiriant dieną ir naktį

3.0 A Bendras prieigos prie žemosios įtampos tinklo tarifas

Aukštoji įtampa

3.1.A Prieigos prie tinklo, kurio įtampa ne didesnė kaip 36 kV, tarifas (galia ne didesnė kaip 450 kW)

6.1 Prieigos prie tinklo, kurio įtampa ne didesnė kaip 36 kV, tarifas (galia didesnė kaip 450 kW)

6.2 Prieigos prie tinklo, kurio įtampa didesnė kaip 36 kV, bet ne didesnė kaip 72,5 kV, tarifas (galia didesnė kaip 450 kW)

6.3 Prieigos prie tinklo, kurio įtampa didesnė kaip 72 kV, bet ne didesnė kaip 145 kV, tarifas (galia didesnė kaip 450 kW)

6.4 Prieigos prie tinklo, kurio įtampa didesnė kaip 145 kV, tarifas (galia didesnė kaip 450 kW)

6.5 Prieigos prie tinklų, kuriais vyksta tarptautiniai mainai, tarifas

(18) Integruotieji reguliuojami tarifai galėjo būti suskaidyti į dedamąją, skirtą perdavimo, skirstymo ir bendrosioms sistemos sąnaudoms padengti (*tinklo prieigos mokestis*), ir dedamąją, atspindinčią elektros energijos pirkimo didmeninėje rinkoje kainą (*energijos dedamoji*). Be to, paklausos valdymo paslaugoms (pvz., susijusioms su leidimu pertraukti energijos tiekimą apie tai pranešus arba su vartojimu, koncentruotu ne piko laikotarpiais) taikyta integruotųjų tarifų nuolaidų sistema. Nuo 2005 m. Ispanija kelis kartus keitė reguliuojamų tarifų sistemą. Paskutinį kartą sistema buvo pakeista 2013 m., kai Ispanija patvirtino naują teisinę elektros energijos sektoriaus sistemą (Įstatymas Nr. 24/13), kuri, be kitų priemonių, apėmė ir mažmeninės rinkos kainų reguliavimo reformą. Ispanija paskelbė, kad naujasis įstatymas ir jo įgyvendinimo nuostatos bus taikomos 2014 m. Toliau pateikiami nuo 2005 m. sausio 1 d. taikyti tam tikri minėtų kategorijų (t. y. ne didesnės kaip 145 kV įtampos) žemiausiojo tarifų lygio baziniai integruotieji tarifai:

1 lentelė

Bazinis integruotųjų reguliuojamų tarifų dydis 2005 m.

	A/Galios dedamoji	B/Energijos dedamoji	Integruotasis tarifas (A+B)			
	EUR/kW per mėn.	EUR/kWh	EUR/MWh			
Žemoji įtampa						
1.0 Galia < 770 W	0,277110	0,062287	62,67			
3.0 Bendro pobūdžio vartojimas	1,430269	0,083728	85,71			
4.0 Bendro pobūdžio vartojimas, ilgalaikis	2,284634	0,076513	79,69			
Aukštoji įtampa						
1.4 Trumpalaikis vartojimas, bendro pobūdžio > 145 kV	1,759358	0,058412	60,86			
2.4 Vidutinės trukmės vartojimas, bendro pobūdžio > 145 kV	3,632629	0,053224	58,27			

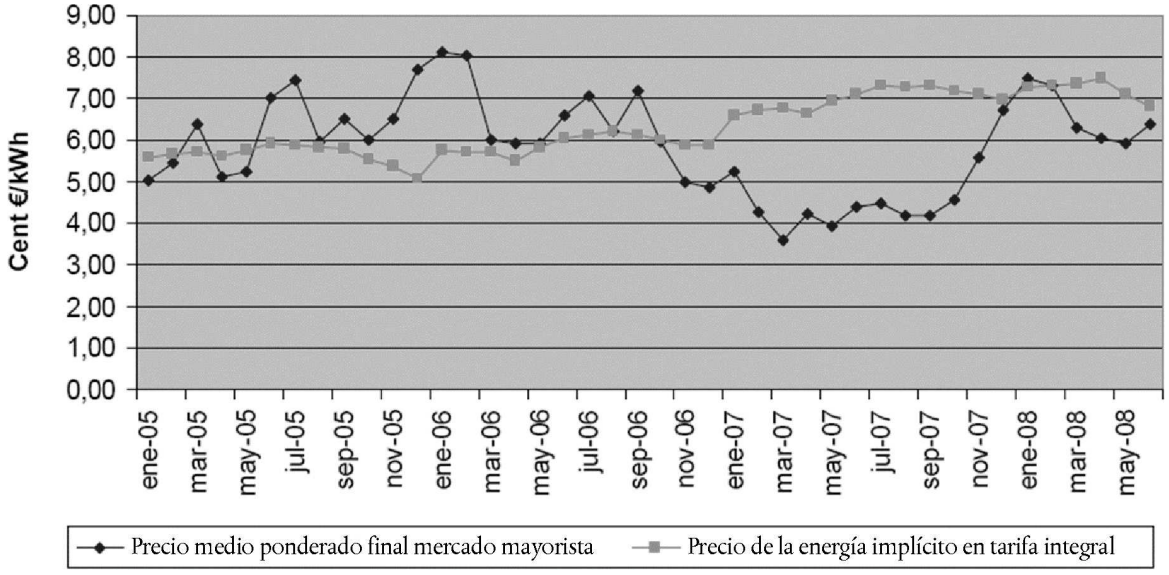
	A/Galios dedamoji	B/Energijos dedamoji	Integruotasis tarifas (A+B)			
	EUR/kW per mėn.	EUR/kWh	EUR/MWh			
3.4 Ilgalaikis vartojimas, bendro pobūdžio > 145 kV	9,511921	0,042908	56,12			
G. Stambūs vartotojai G4	10,208070	0,011265	25,44			

Šaltinis: Karališkojo dekreto Nr. 2392/2004 I priedas, Komisijos apskaičiavimai.

(19) Ispanijos nacionalinė energetikos komisija (*Comisión Nacional de Energía*, toliau – CNE), t. y. šalies reguliavimo institucija, pažymėjo, kad 2005 m. integruotieji tarifai vidutiniškai neatspindėjo visų tiekimo sąnaudų, visų pirma energijos pirkimo didmeninėje rinkoje kainos. Visų pirma, kaip matyti paveiksle, kainos, įskaičiuotos į vidutinius integruotuosius reguliuojamus tarifus, žemiau vidutinių kainų didmeninėje elektros energijos rinkoje buvo smukusios tik penkis mėnesius – 2005 m. sausio ir vasario mėn., o paskui – balandžio–birželio mėn. O 2006 m. spalio mėn. – 2007 m. gruodžio mėn. tendencija buvo priešinga: šiuo 14 mėnesių laikotarpiu vidutinės didmeninės kainos krito gerokai žemiau energijos kainų, įskaičiuotų į vidutinius integruotuosius reguliuojamus tarifus, ir skirtumas buvo gerokai didesnis, palyginti su skirtumu, stebėtu septynis 2005 m. mėnesius, kuriais didmeninės kainos buvo didesnės nei kainos, įskaičiuotos į integruotuosius tarifus.

1 pvz.

Vidutinės svertinės didmeninės kainos ir energijos kainos, įskaičiuotos į integruotąjį tarifą, palyginimas

Šaltinis: CNE ataskaita apie konkurencijos raidą dujų ir elektros energijos rinkose. 2005–2007 m. laikotarpis, p. 84.

2005 M. DĖL TARIFŲ ATSIRADĘS DEFICITAS

(20) Atsiskaitymai pagal elektros energijos sistemos sąskaitas, grindžiamas faktinėmis reguliuojamomis pajamomis ir sąnaudomis, buvo atliekami kartą per metus. 2005 m. nustatytas reguliuojamų tarifų ir tinklo prieigos mokesčių lygis buvo nepakankamas, kad būtų galima gauti pakankamai pajamų ir sudaryti sistemai galimybę padengti visas *ex post* dokumentais patvirtintas reguliuojamas visų metų sąnaudas. CNE metų pabaigoje atlikus galutinius 2005 m. atsiskaitymus, nustatytas 3 811 mln. EUR deficitas. Tai nebuvo pirmas kartas, kai atlikus atsiskaitymus atsiranda deficitas, tačiau 2005 m. deficitas buvo beprecedenčio dydžio. Mažesni deficitai buvo užfiksuoti 2000, 2001 ir 2002 m.

(21) Visų pirma Vyriausybė nepakankamai įvertino faktines elektros energijos pirkimo sąnaudas. Nors galutinių vartotojų elektros energijos vartojimas reguliuojamoje ir laisvojoje rinkoje 2005 m. keitėsi maždaug taip, kaip prognozuota 2004 m. gruodžio mėn., 2005 m. kelis kartus nenumatytai padidėjus kainoms didmeninės kainos tais metais pakilo iki 62,4 EUR už 1 MWh, palyginti su 35,61 EUR už 1 MWh 2004 m., o vidutinė didmeninė kaina 2005 m. sudarė 59,47 EUR už 1 MWh. Šį padidėjimą, be kita ko, lėmė neįprastai sausringi metai (dėl to hidroelektros energijos gamyba sumažėjo 55 %), naftos kainų pakilimas, pagal Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą nemokamai gautų CO_2 išmetimo leidimų poveikis rinkos kainai ir energijos paklausos padidėjimas, kuris buvo didesnis negu BVP augimas.

(22) Prie bendrųjų sistemos sąnaudų padidėjimo prisidėjo dar vienas svarbus veiksnys – aukšto lygio parama atsinaujinančiosios energijos gamybai. Visų pirma atsinaujinančiosios energijos gamintojai galėjo pasinaudoti galimybe tiesiogiai dalyvauti didmeninėje elektros energijos rinkoje arba biržoje. 2005 m. ši galimybė buvo ypač patraukli, todėl biržos prekyboje dalyvavo daugiau atsinaujinančiosios energijos gamintojų, negu tikėtasi, ir dėl to sistemos sąnaudos padidėjo. Be to, tiesioginė parama su energija susijusioms sąnaudoms elektros energijai pagal specialiąją sistemą (atsinaujinančiosios energijos, kogeneracijos), kurios į sąskaitas buvo įtrauktos kaip reguliuojamosios sąnaudos, 2005 m. sudarė 2 701 mln. EUR. Kaip pavyzdį galima paminėti, kad sistemos perdavimo ir skirstymo sąnaudos 2005 m. sudarė 4 410 mln. EUR.

Deficitui iš anksto finansuoti patvirtintas mechanizmas

(23) Deficito atsiradimas neliko nepastebėtas. Jau 2005 m. kovo mėn., kai tapo aišku, jog dėl tarifų formuojasi deficitas, Karališkojo įstatymo galią turinčio dekreto Nr. 5/2005 ([6]) 24 straipsniu Ispanijos institucijos nustatė, kad elektros energijos sistemos sąnaudų ir pajamų skirtumui padengti reikalingas lėšas pateiks penkios didžiausios Ispanijos įgaliotosios elektros energijos įmonės, turinčios teisę gauti kompensaciją už per dideles sąnaudas ([7]), tokiomis procentinėmis dalimis:

— *Iberdrola S.A.*: 35,01 %,

— *Unión Eléctrica Fenosa S.A.*: 12,84 %,

— *Hidroeléctrica del Cantábrico S.A.*: 6,08 %,

— *Endesa S.A.*: 44,16 %,

— *Elcogas S.A.*: 1,91 %.

(24) Įstatymo galią turinčiame dekrete Nr. 5/2005 nustatyta, kad būsimas deficitas minėtoms penkioms įmonėms bus priskirtas kaip neigiamas esamos indėlio sąskaitos, kurią CNE naudoja per didelėms šių įmonių sąnaudoms kompensuoti, likutis. Iš tikrųjų tai reiškė, kad šios komunalinės įmonės privalėjo iš anksto sumokėti šias lėšas. Per didelių sąnaudų sąskaitoje esant neigiamam likučiui, atsirastų pajamų surinkimo teisės, t. y. komunalinių įmonių teisė ateityje surinkti pajamas iš elektros energijos vartotojų. Šias teises komunalinės įmonės galėjo pakeisti vertybiniais popieriais ir parduoti rinkoje. Šioms komunalinėms įmonėms paskirtoms pajamų surinkimo teisėms buvo taikyta minimali palūkanų norma (3 mėnesių EURIBOR, apskaičiuota kaip ankstesnių metų lapkričio mėn. EURIBOR normų vidurkis netaikant jokio skirtumo).

Deficitui iš galutinių vartotojų susigrąžinti patvirtintas mechanizmas

(25) 2006 m. birželio mėn. Ispanijos institucijos priėmė sprendimą dėl priemonių, kuriomis taikant reguliuojamus tarifus 2005 m. deficitas būtų atgautas iš elektros energijos vartotojų. Karališkuoju įstatymo galią turinčiu dekretu Nr. 809/2006 ([8]) Ispanijos institucijos nustatė, kad 2005 m. deficitą vartotojai atlygins per (arba, kalbant tiksliau, pajamų surinkimo teisės, suteiktos komunalinėms įmonėms, galios) 14,5 metų, mokėdami specialųjį priedą, taikomą ir integruotiesiems, ir prieigos tarifams. 2006 m. nustatytas priedas, kuris apskaičiuojamas kaip metinė suma, reikalinga 2005 m. deficitui per 14,5 metų linijiniu būdu susigrąžinti grynąja esamąja verte, sudarė 1,378 % integruotojo tarifo ir 3,975 % prieigos tarifo. Taikyta 3 mėnesių EURIBOR palūkanų norma.

([6]) 2005 m. kovo 11 d. Karališkasis įstatymo galią turintis dekretas Nr. 5/2005 dėl skubių reformų siekiant didinti našumą ir viešuosius pirkimus. Oficialusis valstybės leidinys Nr. 62, 2005 3 14, p. 8832.

([7]) Per didelės sąnaudos – tai nuostoliai, kuriuos rinkoje įsitvirtinę elektros energijos tiekėjai patyrė dėl nesusigrąžintinų investicijų, atliktų prieš liberalizavimą. Remdamasi per didelių sąnaudų metodikoje (Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos, susijusios su per didelėmis sąnaudomis, analizės metodų) nustatytais kriterijais, Komisija 2001 m. rugpjūčio 6 d. raštu SG (2001) D/290869 leido suteikti kompensacinę pagalbą tokiems nuostoliams padengti. 2001 m. liepos 25 d. Sprendimu SG (2001) D/290553 byloje Nr. NN 49/99 Komisija leido Ispanijai įmonėms, kurių buvo paprašyta iš anksto finansuoti 2005 m. deficitą, suteikti kompensaciją už per dideles sąnaudas iki 2008 m.

([8]) 2006 m. birželio 30 d. Karališkojo dekreto Nr. 809/2006, kuriuo nuo 2006 m. liepos 1 d. pakeičiamas elektros energijos tarifas, pirmoji papildoma nuostata. Oficialusis valstybės leidinys Nr. 156, 2006 7 1.

(26) Šis priedas vertintas kaip konkrečiam tikslui paskirta įmoka. Ispanijos institucijos nustatė, kad pajamos iš šios įmokos 2005 m. deficitui finansuoti bus kaupiamos CNE tvarkomoje indėlio sąskaitoje. Paskui CNE perves lėšas pajamų surinkimo teisių turėtojams, t. y. gamintojams, kurie finansavo deficitą, arba subjektams, kurie paskiau įsigijo iš jų tas surinkimo teises, atitinkamai kiekvienos iš jų finansuotai deficito daliai.

Dėl tarifų atsiradusio deficito poveikis Ispanijos rinkai

(27) 2005 m. 37,49 % elektros energijos paklausos Ispanijoje buvo patenkinta laisvojoje rinkoje. Šis kiekis atitinka gana nedidelį vartotojų skaičių; laisvojoje rinkoje energiją pirko tik 8,5 % vartotojų, o 91,5 % liko reguliuojamų tarifų sistemoje (mažiau negu 2004 m., kai ši dalis sudarė 97 %). Pagrindinė vartotojų kategorija laisvojoje rinkoje buvo vartotojai, kuriems elektros energija tiekta aukštosios įtampos tinklais (visų pirma pramoniniai vartotojai); šia galimybe pasinaudojo 38,9 % tokių vartotojų ir jų pirkta elektros energija 2005 m. sudarė 29 % viso elektros energijos vartojimo žemyninėje Ispanijos dalyje. Absoliuti dauguma namų ūkių ir smulkių vartotojų, kuriems elektros energija tiekta žemosios įtampos tinklais ir kurie galimybe pirkti elektros energiją laisvojoje rinkoje galėjo naudotis nuo 2003 m. ([9]), ir toliau liko reguliuojamų tarifų sistemoje; tačiau 2005 m. daug jų taip pat pasirinko laisvąją rinką. 2005 m. gruodžio 31 d. laisvojoje rinkoje buvo per 2 mln. vartotojų (palyginti su 1,3 mln. 2004 m.).

(28) Tačiau pranašumą kainų požiūriu, kurį 2005 m. vidutiniškai užtikrino reguliuojami tarifai, reikėtų vertinti palyginant su vartotojų grįžimu į reguliuojamą rinką, nors ir su tam tikru atsilikimu. Kaip matyti iš 2 lentelės, 2005 m. vartotojų, kuriems elektros energija tiekta laisvojoje rinkoje, skaičius padidėjo, bet 2006 m. sumažėjo ir jų procentinė dalis (8,15 %) grįžo į 2005 m. pirmąjį pusmetį pasiektą lygį. Galutiniams vartotojams laisvojoje rinkoje tiektos elektros energijos kiekio mažėjimas, kuris buvo matyti 2004 m. gruodžio mėn., išliko ir 2005 m. pirmąjį ketvirtį. Nors 2005 m. birželio–rugsėjo mėn. šis mažėjimas iš esmės sustojo, 2005 m. gruodžio mėn. jis vėl atsinaujino ir tęsėsi visus 2006 m.

2 lentelė

Tiekimo vietų ir energijos dalis, 2004–2006 m. tekusi laisvajai rinkai (visos rinkos procentine dalimi)

Elektros energija	2004 m.				2005 m.				2006 m.			
	Kovas	Birželis	Rugsėjis	Gruodis	Kovas	Birželis	Rugsėjis	Gruodis	Kovas	Birželis	Rugsėjis	Gruodis
Tiekimo vietų procentinė dalis	1,53	2,82	4,21	5,73	7,42	9,42	10,37	10,66	10,20	9,28	8,86	8,15
Energijos procentinė dalis	29,30	33,60	36,19	33,57	33,15	35,34	41,39	37,41	29,38	27,10	25,74	24,87

Šaltinis: CNE ataskaita „Nota Informativa sobre los suministros de electricidad y gas natural en los mercados liberalizados, actualización 31 de diciembre de 2006".

(29) Nors tiekėjų patiriamų nuostolių poveikis išryškėjo iki 2005 m. vidurio, kai didmeninės kainos ėmė sparčiai didėti, tiekimo sutarčių nebuvo galima nedelsiant nutraukti. Dėl to laisvojoje rinkoje veikiantys tiekėjai, visų pirma tie, kurie neturėjo gamybos pajėgumų ir elektros energiją turėjo pirkti didmeninėje rinkoje, buvo priversti, nepaisant galimybės patirti nuostolių, laisvosios rinkos sąlygomis siūlyti kainas, kurios atitiktų reguliuojamą tarifą, arba taikyti didesnes faktines pirkimo sąnaudas atspindinčias kainas ir dėl to prarasti rinkos dalį.

([9]) Mažmeninę elektros energijos rinką Ispanija liberalizavo anksčiau negu reikalauta 1996 ir 2003 m. elektros energijos direktyvomis, kuriose galutiniams verslo vartotojams (pradedant nuo didžiausiųjų) buvo nustatytas liberalizavimo 1999–2004 m. tvarkaraštis ir pagal kurias namų ūkių segmento liberalizavimas buvo privalomas tik nuo 2007 m. liepos 1 d.

3. **SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ PAGAL SESV 108 STRAIPSNIO 2 DALĮ**

(30) Komisijos sprendime pradėti oficialų tyrimą reguliuojami tarifai, kuriuos mokėjo įvairių kategorijų galutiniai vartotojai, buvo palyginti su apskaičiuotosiomis kainomis, kurias jiems būtų tekę mokėti laisvojoje rinkoje nesant šių tarifų. Rinkos kainų įverčiai buvo apskaičiuoti remiantis *Céntrica* nurodytomis elektros energijos kaina didmeninėje rinkoje, tinklo prieigos mokesčiais ir vidutiniu pardavimo pelnu, kuris, apytikriais skaičiavimais, buvo 10 EUR už 1 MWh.

3 lentelė

Kainų palyginimas pagal vartotojų kategorijas

Vartotojų kategorija	Reguliuojamas tarifas (EUR/MWh)	Apskaičiuotoji rinkos kaina (tik didmeninė kaina pridėjus prieigos tarifą) (EUR/MWh)	Apskaičiuotoji rinkos kaina (+ 10 EUR pardavimo pelnas)
1. Stambūs pramoniniai vartotojai, sujungti su aukštosios įtampos tinklu (G4 tarifas)	23,9	61,17	71,17
2. Stambūs pramoniniai vartotojai, tiekimas kuriems gali būti pertraukiamas	27,0	73,87–76,47	83,87–86,47
3. Vartotojai, sujungti su aukštosios įtampos tinklu	76,2	81,57	91,57
4. Namų ūkiai	101,2	107,75	117,75
5. Smulkūs pramoniniai vartotojai arba paslaugų įmonės, sujungtos su žemosios įtampos tinklu	103,9	101,07	111,07

Šaltinis: Céntrica.

(31) Šioje lentelėje buvo matyti svarbus pirmosioms dviem kategorijoms (stambiems pramoniniams vartotojams) suteiktas pranašumas. Kalbant apie kitas galutinių vartotojų kategorijas, palyginimas yra ne toks vienareikšmis, bet nedidelį pranašumą vis tiek galima įžvelgti.

(32) Sprendime nustatyta, kad šis pranašumas buvo suteiktas atrankiai, nes reguliuojamos kainos, kurios buvo dirbtinai nedidelės, buvo palankios įmonėms, kaip energijos šaltinį vartojusioms elektros energiją, o ne, pvz., dujas. Be to, buvo pastebėtas *de facto* ir *de jure* atrankumas, kadangi pranašumas stambiems pramoniniams galutiniams vartotojams buvo neproporcingai didesnis, nes tam tikrais atvejais bendrosios kainos, taikytos šiems vartotojams, sudarė mažiau nei pusę apskaičiuotųjų laisvosios rinkos kainų energijos dedamosios.

(33) Sprendime pradėti procedūrą pažymėta, kad ši sistema, kuria galutiniai vartotojai skatinti sugrįžti į reguliuojamą rinką, taip pat galėjo būti naudinga skirstytojams, kurie savo reguliuojamoje veikloje, regis, turėjo garantuotą pelno maržą.

(34) Sprendime taip pat manyta, kad ši sistema buvo susijusi su valstybinių išteklių perdavimu, nes deficitui atlyginti naudojamas kainos priedas yra parafiskalinis mokestis, įplaukos iš kurio patenka Ispanijos reguliavimo institucijai CNE (valstybinei įstaigai) ir tik paskui perduodamos galutiniams gavėjams. Sprendime padaryta išvada, kad, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką šiuo klausimu, šios lėšos turėtų būti laikomos valstybiniais ištekliais.

(35) Atsižvelgdama į tai, kad galutiniai vartotojai veikia rinkose, kurios paprastai yra atviros konkurencijai ir ES vidaus prekybai, sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė išvadą, kad įvykdyti visi SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai ir ši priemonė yra valstybės pagalba galutiniams vartotojams.

(36) Sprendime pradėti procedūrą pažymėta, kad, regis, netaikytina nė viena iš SESV 107 straipsnyje nustatytų leidžiančių nukrypti nuostatų, ir įvertinta, ar elektros energijos tiekimas reguliuojamais tarifais galėtų būti laikomas visuotinės ekonominės svarbos paslauga (VESP) ir dėl to galėtų būti taikoma SESV 106 straipsnio 2 dalyje nustatyta leidžianti nukrypti nuostata. Sprendime nustatyta, kad elektros energijos sektoriuje valstybių narių veiksmų laisvę nustatant su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus varžo 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 96/92/EB ([10]) (toliau – Elektros energijos direktyva), nuostatos. Šioje direktyvoje įtvirtinta valstybių narių prievolė nustatyti įpareigojimą teikti universaliąsias paslaugas (įskaitant visų pirma teisę paslaugas gauti pagrįstomis kainomis) tik namų ūkių vartotojams ir mažosioms įmonėms ([11]). Sprendime padaryta išvada, kad, atsižvelgiant į Elektros energijos direktyvą, elektros energijos tiekimas reguliuojamais tarifais vidutinėms ar stambioms įmonėms negalėtų būti laikomas VESP griežtąja šios sąvokos prasme.

(37) Taigi Komisija gerokai suabejojo, ar pagalbos elementai, susiję su reguliuojamais tarifais, kurie buvo taikyti įmonėms, išskyrus mažąsias, galėtų būti laikomi derančiais su vidaus rinka.

(38) Sprendime pradėti procedūrą taip pat nustatyta, jog valstybės pagalba galbūt buvo suteikta ir elektros energijos skirstytojams. Dėl šios bylos dalies priimtas atskiras sprendimas (byla C 3a/07).

4. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

(39) Komisijai pakvietus pateikti pastabas dėl sprendimo pradėti išsamų tyrimą, sulaukta daug pastabų iš stambių pramoninių vartotojų, skirstytojų, nepriklausomų tiekėjų ir Ispanijos autonominių bendruomenių Vyriausybių. Šiame sprendime apibendrinamos tik pastabos, susijusios su tariama valstybės pagalba elektros energijos galutiniams vartotojams.

NEPRIKLAUSOMŲ TIEKĖJŲ PASTABOS

(40) Pastabos gautos iš *Céntrica* ir ACIE, Nepriklausomų energijos tiekėjų asociacijos. Jų argumentai ir išvados daugiausia yra vienodos.

Céntrica ir ACIE pastabos

(41) Savo pastabose *Céntrica* daugiausia dėmesio skiria tariamam pranašumui, kuris buvo suteiktas elektros energijos skirstytojams. Tačiau įmonės pateikti skaičiai ir argumentai taip pat rodo, kad valstybės pagalba buvo suteikta ir galutiniams elektros energijos vartotojams.

(42) *Céntrica* teigimu, laisvosios ir reguliuojamos rinkų sambūvis ir visų pirma galimybė galutiniams vartotojams nevaržomai iš vienos rinkos pereiti į kitą reiškia, kad reguliuojami tarifai veikė kaip kainų laisvojoje rinkoje orientacinė kaina arba *de facto* viršutinė riba. Tiekėjai negalėjo nustatyti didesnių nei reguliuojamas tarifas kainų, nes priešingu atveju nesugebėtų pritraukti naujų klientų ir prarastų turimuosius.

(43) Laisvojoje rinkoje elektros energijos galutinių vartotojų mokamą kainą paprastai sudaro dvi dedamosios: tinklo prieigos mokestis ir vadinamoji tiekimo dedamoji, kurios dydį lemia rinkos mechanizmai ir kuri tenka mažmeniniam tiekėjui. Mažmeninio tiekimo veikloje pelningumas priklauso nuo to, ar ši klientų mokama tiekimo dedamoji padengia tiekėjo sąnaudas (t. y. energijos pirkimo didmeninėje rinkoje sąnaudas arba nuosavos gamybos sąnaudas, jei tai vertikaliai integruota įmonė) ir apima pardavimo pelną, kuriuo dengiamos kitos tiekimo sąnaudos (pardavimo, IT sistemų, sąskaitų išrašymo ir kt.) ir atlyginamas investuotas kapitalas. Taigi laisvosios rinkos tiekėjas konkrečiame rinkos segmente pelningai veikti galėtų tik tuo atveju, jeigu pardavimo pelnas arba, kitaip tariant, bendrųjų aptarnaujant klientus tiekėjo patiriamų sąnaudų ir reguliuojamo tarifo skirtumas būtų teigiamas.

([10]) OL L 176, 2003 7 15, p. 37.

([11]) 2003 m. Elektros energijos direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „Valstybės narės užtikrina, kad visiems namų ūkio vartotojams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia – mažosioms įmonėms (t. y. įmonėms, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, o metinė apyvarta arba balansas neviršija 10 mln. EUR), būtų teikiamos universaliosios paslaugos, t. y. kad jos turėtų teisę savo teritorijoje gauti nustatytos kokybės elektros energiją už protingą, lengvai ir aiškiai palyginamą ir skaidrią kainą. Siekdamos garantuoti universaliųjų paslaugų teikimą, valstybės narės gali paskirti tiekėją, į kurį galima kreiptis kraštutiniu atveju."

(44) Teiginį, kad konkurencijos požiūriu laisvosios rinkos tiekėjų padėtis buvo nepalanki, *Céntrica* pagrindžia apskaičiavimais, iš kurių matyti, kad 2005 m. pardavimo pelno nebuvo nė vienoje iš vartotojų kategorijų ([12]) (arba bet kokio metų pradžioje buvusio pelno iki metų pabaigos neliko). Tai reiškia, jog nustatytas reguliuojamų tarifų lygis buvo pernelyg žemas, kad nepriklausomi tiekėjai galėtų konkuruodami gauti pelną. *Céntrica* teigimu, dėl tam tikrų kategorijų galutinių vartotojų (visų pirma dėl daug energijos suvartojančių vartotojų, kuriems taikytas G4 tarifas, ir kitų stambių pramoninių vartotojų) konkuruoti nebuvo įmanoma net ir prieš deficito, kurį lėmė tarifai, atsiradimą, nes dėl integruotųjų tarifų galimybių konkuruoti niekada nebūta. Nepalanki konkurencinė padėtis, kurią mena *Céntrica*, visų pirma pasireiškė toje vartotojų kategorijoje, kuriai priskiriamos paslaugų įmonės ir mažosios pramonės įmonės, sujungtos su žemosios įtampos tinklu, taip pat namų ūkių segmente.

(45) *Céntrica* pateikti skaičiai, visų pirma reguliuojamų tarifų ir apskaičiuotųjų rinkos kainų palyginimas, panaudoti Komisijos sprendime pradėti procedūrą (žr. 30 konstatuojamąją dalį ir 3 lentelę).

(46) *Céntrica* nuomone, ši sistema Elektros energijos direktyvą pažeidė ne tik dėl diskriminuojančio deficito priemonių (kuriomis kompensuoti skirstytojų, bet ne tiekėjų nuostoliai) pobūdžio, bet ir dėl to, kad iš vartotojų buvo atimta teisė naudotis skaidriomis kainomis ir tarifais ([13]). Už 2005 m. mokėtinos elektros energijos kainos dalis buvo atidėta paskesniems metams, todėl galutinės vartotojams taikytos kainos nebuvo skaidrios.

(47) Beje, *Céntrica* tvirtino, kad deficito atlyginimo mechanizmas nebuvo subalansuotas dėl dviejų pagrindinių priežasčių: pirma, didžiąją deficito dalį grąžintų galutiniai vartotojai, kuriems elektros energija tiekta žemosios įtampos tinklais, nors prie jo atsiradimo labiausiai prisidėjo stambūs galutiniai vartotojai, kuriems elektros energija tiekta aukštosios įtampos tinklais. Antra, galutiniai vartotojai laisvojoje rinkoje turėjo mokėti už deficitą, prie kurio jie nebuvo prisidėję.

(48) *Céntrica* pritarė išankstinei Komisijos nuomonei, kad Ispanijos deficito priemonės buvo susijusios su valstybinių išteklių perdavimu. *Céntrica* taip pat tvirtino, kad valstybiniai ištekliai buvo susiję ir su Ispanijos Vyriausybės sprendimu leisti gamintojams savo surinkimo teises pakeisti vertybiniais popieriais.

(49) ACIE, Nepriklausomų energijos tiekėjų asociacijų, apytikriai skaičiuoja, kad energijos pirkimo kaina, kuria buvo pagrįsti 2005 m. reguliuojami tarifai, buvo 68 % mažesnė negu faktinė kaina, kuria tiekėjai pirko energiją didmeninėje rinkoje. ACIE atkreipė dėmesį į sunkias 2005 m. dėl tarifų atsiradusio deficito pasekmes nepriklausomiems tiekėjams. ACIE teigimu, laisvosios rinkos tiekėjų pirkimo sąnaudos buvo panašios į atitinkamas skirstytojų sąnaudas. Be to, jie buvo *de facto* priversti taikytis prie integruotojo tarifo lygio, Vyriausybės nustatyto kiekvienai vartotojų kategorijai, nes priešingu atveju nebūtų galėję pritraukti naujų klientų ar išlaikyti turėtųjų. Visų pirma ACIE pažymi, kad 2005 m. pradžioje jos nariai sudarė sutartis, pagrįstas Vyriausybės prognozuotomis didmeninėmis kainomis, ir vėliau jie turėjo vykdyti tokias sutartis, nors jos ir tapo nepelningos. Dėl to nepriklausomi tiekėjai patyrė nuostolių. *Céntrica* apskaičiavimais, 2005 m. ji patyrė 10 mln. EUR nuostolius. ACIE teigimu, keli tiekėjai, įskaitant *Saltea Comercial*, *Electranorte*, *CYD Energia* ir RWE, buvo priversti pasitraukti iš rinkos.

DAUG ENERGIJOS SUVARTOJANČIŲ VARTOTOJŲ PASTABOS

(50) Daug energijos suvartojantys vartotojai šioje procedūroje dalyvavo atstovaujami savo asociacijos AEGE (isp. *Asociación de Empresas con Gran Consumo de Energia*). Kai kurie iš jų (*Asturiana de Zinc*, *Ferroatlántica* ir *Alcoa*) taip pat dalyvavo individualiai. *Alcoa* – tai aliuminio gamintoja, Ispanijoje valdanti tris gamybos įmones, kurios įsikūrusios San Sipriane, La Korunjoje ir Avilese ir kurioms 2005 m. taikytas G4 integruotasis tarifas (pertraukiamo tiekimo tarifas, skirtas tik daug energijos suvartojantiems vartotojams). *Ferroatlántica* – tai aliuminio ir geležies lydinių gamintoja, kuriai taikytas pertraukiamo tiekimo tarifas 3.4. *Asturiana de Zinc* – tai cinko gamintoja, kurios gamyklai San Chuan de Nievoje taikytas G4 tarifas.

(51) Daug energijos suvartojantys vartotojai savo pastabose ginčija Komisijos išvadą, kad pramoniniams vartotojams taikyti tarifai (G4 ir kiti pertraukiamo tiekimo tarifai) yra valstybės pagalba, ir įrodinėja, kad šiais tarifais nesuteikta jokio ekonominio pranašumo, kad jie nebuvo susiję su valstybiniais ištekliais ir nepadarė poveikio konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai.

([12]) Pati *Céntrica* vartotojus skirstė į penkias grupes. Šis skirstymas neatitinka 17 konstatuojamojoje dalyje nurodytos reguliuojamų tarifų struktūros, paskelbtos metiniame dekrete dėl tarifų.

([13]) Žr. Elektros energijos direktyvos A priedo b ir c punktus.

Nesuteikta jokio pranašumo

(52) Daug energijos suvartojančių vartotojų nuomone, sprendime pradėti procedūrą naudotas lyginamasis standartas pranašumo buvimui nustatyti yra neteisingas. Komisija pramoniniams vartotojams taikytus tarifus lygino su vidutine didmeninės rinkos kaina (biržos kaina), kurią laikė atstojančia kainą, kurią šios įmonės įprastomis sąlygomis būtų turėjusios mokėti rinkoje. Nustatyta, kad pramoniniams vartotojams taikyti tarifai buvo mažesni negu biržos kaina, todėl sprendime pradėti procedūrą buvo padaryta išvada, kad tarifais jų gavėjams buvo suteiktas ekonominis pranašumas.

(53) Daug energijos suvartojantys vartotojai tvirtina, kad birža yra neatidėliotinų sandorių rinka, kurioje elektros energija kas valandą prekiaujama kitai dienai. Daug energijos suvartojančių vartotojų teigimu, birža turi tam tikrų trūkumų, kurie mažina jos veiksmingumą ir konkurencingumą. Taigi biržos kainos ribinių gamybos sąnaudų tiksliai neatspindi, vadinasi, neatspindi ir tobulos konkurencijos padėties. Stambūs galutiniai vartotojai, kurie suvartoja didelius elektros energijos kiekius ir kurių vartojimo pobūdis yra stabilus, neperka elektros energijos biržoje, o paprastai sudaro dvišales sutartis su elektros energijos tiekėjais. Tai patvirtinta OMEL 2005 m. ataskaitoje, kurioje nurodoma, kad tiesiogiai biržoje elektros energiją pirko tik septyni iš tai daryti galinčių vartotojų, kuriems teko 5 % parduotos elektros energijos.

(54) Bet kuriuo atveju, net ir tariant, kad biržos kainos galėtų būti laikomos tinkamu lyginamuoju standartu, naudoti 2005 m. vidutinę didmeninę kainą, kaip padarė Komisija, nebūtų teisinga, nes ši vidutinė kaina atspindi tiekėjų, kurie aptarnavo įvairius galutinius vartotojus, įskaitant namų ūkius ir mažąsias įmones, elektros energijos paklausą. AEGE, *Ferroatlántica* ir *Asturiana de Zinc* teigimu, tinkamas lyginamasis standartas būtų 2005 m. biržoje užfiksuota minimali kaina, t. y. 18,6 EUR už 1 MWh, nes ši kaina atspindėtų konkurencingiausias rinkos sąlygas biržoje (kai gamintojai elektros energiją siūlo savo ribinėms sąnaudoms lygiaverte kaina). Stambių pramoninių vartotojų padėtis nėra panaši į kitų galutinių vartotojų, visų pirma namų ūkių, padėtį. Todėl vidutinė biržos kaina nebūtų tinkamas lyginamasis standartas. *Alcoa* teigimu, Komisija ginčijamus tarifus veikiau turėtų lyginti su kainomis, dėl kurių stambūs galutiniai vartotojai sudarė dvišales sutartis.

(55) *Alcoa* pateikė vieną dvišalės rinkos kainos pavyzdį ir pažymėjo, kad trys jos aliuminio gamyklos visada naudojosi G4 tarifu. Tačiau *Alcoa* taip pat valdo molžemio gamyklą (*Alúmina Española*), dėl kurios 2004 m. pabaigoje buvo sudaryta dvišalė sutartis su tiekėju. Sutartis buvo sudaryta dvejiems metams, numatant galimybę pratęsti ją dar metams. Trims aliuminio gamykloms būdingas toks pat stabilus vartojimo pobūdis, kaip ir molžemio gamykloms. Tačiau molžemio gamyklos suvartoja gerokai mažesnius elektros energijos kiekius (0,35 TWh, palyginti su 1,3 TWh Avileso ir La Korunjos gamyklose ar su 3,4 TWh San Sipriano gamykloje). Vidutinė kaina, suderėta remiantis šia sutartimi, sudarė 34,45 EUR už 1 MWh (įskaitant sąnaudas, susijusias su moratoriumu atominei energetikai, tinklo prieigos sąnaudas ir kitas papildomas sąnaudas). Ši kaina buvo užsitikrinta konkurso tvarka, ir tiekėjų siūlytos kainos viena nuo kitos skyrėsi ne daugiau kaip 5 EUR.

(56) *Alcoa* teigimu, šios dvišalės kainos (34,45 EUR už 1 MWh) ir G4 tarifo (23,9 EUR už 1 MWh) skirtumą galima paaiškinti objektyviais veiksniais. Visų pirma vartotojams, kurie naudojasi G4 tarifu, taikomi reguliavimo apribojimai, kurie dvišalėms sutartims netaikomi, pvz., įpareigojimas suvartoti visą energiją, pagal sutartį tiekiamą pagal G4 tarifą (arba priešingu atveju mokėti baudas), reikalavimas turėti įtampos kontrolės įrangą ir reikalavimas atsiskaityti per 20 dienų (o dvišalėse sutartyse atsiskaitymo sąlygos yra palankesnės).

(57) Taigi *Alcoa* daro išvadą, kad hipotetinė rinkos kaina, kuri būtų taikoma trims jos aliuminio gamykloms, dėl didelio šių gamyklų vartojimo lygio būtų gerokai mažesnė nei 34,45 EUR už 1 MWh. Be to, atsižvelgus į vidutinį 10 EUR už 1 MWh pardavimo pelną, grynoji tiekimo molžemio gamyklai kaina sudarytų 24,25 EUR už 1 MWh, o ši suma yra labai artima G4 integruotajam tarifui.

(58) *Ferroatlántica* pažymėjo, kad sprendime pradėti procedūrą 2005 m. taikytas 3.4 reguliuojamas tarifas buvo iškreiptas, nes į bazinį tarifą buvo neteisingai įtrauktos nuolaidos ir jis buvo palygintas su prieigos mokesčiu, kuris buvo dešimt kartų didesnis negu taikytasis (ir tai buvo labai stambių vartotojų mokestis). *Ferroatlántica* taip pat pateikė įrodymų, kad 2004 m. vidutinė mėnesinė ateities sandorių dėl elektros energijos tiekimo 2005 m. rinkos kaina sudarė 31,68 EUR už 1 MWh, tačiau 2004 m. gruodžio mėn. ši kaina sudarė 31,05 EUR už 1 MWh. Iš to darytina išvada, kad tuo metu, kai buvo nustatomi reguliuojami tarifai, įmonė savo pagrindinį 2005 m. elektros energijos tiekimą būtų užsitikrinusi ta kaina. Pridėjus papildomas paslaugas (3,92 EUR už 1 MWh) ir atitinkamą prieigos tarifą (1,70 EUR už 1 MWh), pramoninis vartotojas būtų užsitikinęs 36,67 EUR už 1 MWh rinkos kainą, kuri yra mažesnė nei daug energijos suvartojantiems vartotojams taikyto 3.4 tarifo suma, t. y. 56,11 EUR už 1 MWh.

(59) Iš esmės kitomis to tarifo nuolaidomis buvo atsilyginama už gebėjimą teikti paklausos valdymo paslaugas ir už sutikimą, kad būtų teikiamos tokios sistemai naudingos paslaugos. Šiuo klausimu *Ferroatlántica* priduria, kad tarifo nuolaida atspindėjo įvairias teiktas paslaugas, būtent valandų skyrimo (skiriant vartojimą naktį ir savaitgaliais), pertraukiamumo (sutikimo su tiekimo pertraukimu tinklo operatoriui paprašius), sezoniškumo (daugiausia tiekiant tais mėnesiais, kuriais paklausa yra nedidelė) ir reaktyviosios galios valdymo. Mažesnę vidutinę 2005 m. mokėtą elektros energijos kainą paaiškina ir, *Ferroatlántica* nuomone, pagrindžia tik šios nuolaidos, kurios buvo kintamo dydžio ir nuo 1995 m. nustatomos reguliavimo aktais, o ne reguliuojamų tarifų lygis.

(60) Daug energijos suvartojantys vartotojai ginčija sprendimo pradėti procedūrą teiginį, kad pranašumas nebuvo proporcingas vartotiems kiekiams ir stambiems vartotojams jis paprastai buvo didesnis. Šiuo klausimu daug energijos suvartojantys vartotojai, pvz., tvirtina, jog CNE pati patvirtino, kad G4 tarifo lygis turėjęs būti dar mažesnis. Daug energijos suvartojantys vartotojai pažymi, kad stambūs vartotojai, kuriems taikytas G4 arba 3.4 tarifas, suvartojo kelis tūkstančius kartų daugiau elektros energijos nei vidutiniai vartotojai, kuriems energija tiekta aukštosios įtampos tinklais, nors jų mokėtas tarifas buvo tik tris kartus mažesnis nei tų vidutinių vartotojų tarifas.

(61) Be to, stambiems vartotojams yra normalu užsitikrinti didesnę kainos nuolaidą. Tuo remdamiesi, daug energijos suvartojantys vartotojai tvirtina, kad išvada, jog pramoniniams vartotojams taikyti tarifai buvo susiję su pranašumu, yra ginčytina. Jie pažymi, kad bet kuriuo atveju pateikti įtikinamus tokio pranašumo buvimo įrodymus turi Komisija.

(62) *Alcoa* taip pat pažymėjo, kad *Alcoa* Ispanijoje mokėta kaina buvo beveik tapati vidutinei svertinei kainai, aliuminio gamyklų mokėtai Europos Sąjungoje, ir buvo net didesnė negu vidutinė svertinė kaina, mokėta EEE.

Nepanaudota jokių valstybinių išteklių

(63) Daug energijos suvartojantys vartotojai teigia, kad jie patys tiesiogiai mokėjo pramoninius tarifus skirstytojams ir šios lėšos nepatekdavo valstybės kontrolėn, taigi pagal teismo praktiką *PreussenElektra* byloje tokia priemonė nebuvo susijusi su valstybiniais ištekliais.

(64) Daug energijos suvartojantys vartotojai įrodinėja, kad nuo tarifų nustatymo (2004 m. pabaigoje) iki deficito susigrąžinimo iš vartotojų mechanizmo nustatymo (tik 2006 m. birželio mėn.) praėjo tam tikras laikas. Sprendime pradėti procedūrą Komisija įrodinėjo, kad priemonė buvo susijusi su valstybiniais ištekliais, nes į vartotojų sąskaitas buvo įtrauktas priedas, kuris buvo priskirtas parafiskalinių mokesčių kategorijai. Daug energijos suvartojantys vartotojai teigia, kad jeigu būtų sutikta su šia hipoteze, priemonė, kuri 2005 m. nebuvo pagalba, 2006 m. taptų pagalba (*ex post*). Tai prieštarautų pagrindiniams ES teisės principams, kaip antai teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių. Daug energijos suvartojantys vartotojai pažymi, kad priemonės priskyrimas pagalbos kategorijai priklauso tik nuo tvirtinant tą priemonę buvusių aplinkybių, ir negali priklausyti nuo būsimų įvykių, ypač tais atvejais, kai jų negalima pagrįstai prognozuoti. Vartotojai cituoja generalinio advokato F. G. Jacobs išvadą byloje *Van Calster* ([14]): „turėtų būti vertinama padėtis pradinio mokesčių nustatymo dieną ir ji negali būti keičiama atgaline data“.

(65) Daug energijos suvartojantys vartotojai teigia, kad 2005 m. reguliuojami tarifai tais metais nebuvo valstybės pagalba. Šios įmonės pažymi, kad tokiomis aplinkybėmis finansavimo mechanizmo analizė yra nesvarbi, nes tas mechanizmas buvo nustatytas tik 2006 m. Įvertinti finansavimo būdą būtų svarbu tik tuo atveju, jeigu priemonė nuo pat pradžių būtų valstybės pagalba. Kadangi tarifai nebuvo susiję su pagalba, daug energijos suvartojantys vartotojai laikosi nuomonės, jog Komisija negali remtis priedu, kad padarytų priešingą išvadą.

(66) Daug energijos suvartojantys vartotojai taip pat tvirtina, kad, kalbant apie parafiskalinius mokesčius, priemonės finansavimo būdas atliekant valstybės pagalbos vertinimą bet kuriuo atveju svarbus tik tada, kai tokį mokestį ir pagalbą sieja privalomasis paskirties ryšys, t. y. kai priemonę ir jos finansavimą sieja tiesioginė ir betarpiška sąsaja ([15]). Daug energijos suvartojantys vartotojai neigia, kad toks ryšys yra, nes priedas buvo skirtas dengti deficitui, atsiradusiam vykdant atsiskaitymus už reguliuojamą veiklą, kurie apėmė ne tik elektros energijos tiekimo reguliuojamais tarifais, bet ir kitas sistemos sąnaudas. Taigi šis priedas nebuvo konkrečiai skirtas dėl tiekimo reguliuojamais tarifais atsiradusiems nuostoliams padengti. Antra, tarifų lygio ir taikyto priedo nesiejo joks tiesioginis ar netiesioginis ryšys, nes 2004 m. nustatyti tarifai buvo besąlygiški (vėlesniais metais negalėjo būti toliau koreguojami).

([14]) Generalinio advokato išvada sujungtose bylose *Van Calster*, C-261/01 ir C-262/01, 41 punktas.
([15]) Teisingumo Teismo sprendimo *Van Calster*, C-261/01, *ibid.*, 49 ir 50 punktai).

(67) Daug energijos suvartojantys vartotojai taip pat teigia, kad šis priedas nebuvo parafiskalinis mokestis ar rinkliava, nes pagal Ispanijos teisę jis nebuvo fiskalinio pobūdžio. Fiskalinės priemonės naudojamos valstybės išlaidoms finansuoti, o šiuo atveju priedo tikslas buvo atlyginti deficitą, kurį buvo patyrę reguliuojamą veiklą elektros energijos sistemoje vykdę privatūs veiklos vykdytojai (skirstytojai). Pagal Ispanijos Konstituciją bet kokia nauja fiskalinė priemonė gali būti nustatyta tik įstatymu (o ne karališkuoju dekretu). Be to, įplaukos iš šio priedo niekada nepriklausė valstybei ir ji neturi veiksmų laisvės jomis disponuoti; šios lėšos pervedamos į CNE tvarkomą indėlio sąskaitą ir valstybė negali jų asignuoti. Atsiskaitymų procesas yra visiškai automatiškas ir CNE neturi jokios veiksmų laisvės, autonomijos ar kontrolės, susijusios su šių lėšų paskirtimi ar suma, kuri turi būti sumokėta įvairiems dalyviams.

(68) Daug energijos suvartojančių vartotojų teigimu, Komisija tai pripažino savo sprendime dėl Ispanijos per didelių sąnaudų ([16]), kuriame konstatuota, kad „sumos per CNE pervedamos iš esmės apskaitos tikslais“, ir nedaroma išvados, kad priemonė yra susijusi su valstybiniais ištekliais.

(69) Daug energijos suvartojantys vartotojai teigia, kad šis atvejis yra tapatus per didelių sąnaudų scenarijui, nes Vyriausybė abiem atvejais nustatė priedą, kuriuo siekta kompensuoti pastovias sistemos sąnaudas. Tai, regis, taip pat buvo patvirtinta su Jungtine Karalyste susijusioje byloje ([17]).

Nepadaryta jokio poveikio konkurencijai ir prekybai

(70) *Asturiana de Zinc* ir *Alcoa* tvirtina, kad dėl ypatingų aliuminio ir cinko rinkų savybių priemonė, susijusi su šių metalų gamyboje naudojamos elektros energijos kaina, negali turėti jokio poveikio ES prekybai, nes šie metalai yra biržos prekės ir jų kainos nustatomos pasauliniu lygmeniu Londono metalų biržoje. Tokiomis aplinkybėmis dėl vietos gamybos sąnaudų svyravimų pasaulinės kainos nesikeičia.

(71) Šios dvi įmonės tvirtina, kad aliuminio ir cinko gamybos deficitas ES didėja, o paklausa vis daugiau tenkinama eksportu iš ne ES valstybių.

(72) Jeigu aliuminio ir cinko pramonės sektoriai Ispanijoje išnyktų, naujų ES rinkos dalyvių neatsirastų, nes ES (aliuminio) gamyklos jau veikia visu pajėgumu ir nė vienas naujas rinkos dalyvis ar esamas gamintojas neturėtų paskatų didinti pajėgumą, nes ilgalaikės perspektyvos vertinant būsimą įperkamos energijos prieinamumą yra neaiškios. Taigi deficitas būtų dengiamas vien importu.

(73) Be to, *Alcoa* tvirtina, kad šie tarifai kitų Europos gamintojų interesams nekelia jokio pavojaus, nes kaina, kuria jie siūlo elektros energiją, yra tapati vidutinei kainai, kurią ES 25 moka kiti aliuminio gamintojai.

NET jei pertraukiamo tiekimo pramoniniams vartotojams tarifai būtų pagalba, tai būtų esama pagalba

(74) Daug energijos suvartojantys vartotojai tvirtina, kad ginčijami tarifai buvo taikyti dar prieš Ispanijos įstojimą į ES.

(75) Nors pavadinimas „G4 tarifas“ buvo oficialiai nustatytas 1986 m. kovo 6 d. ministro įsakymu, tarifas *de facto* buvo taikytas dar iki 1986 m. sausio 1 d., t. y. iki Ispanijos įstojimo į ES dienos, nes jis atitinka ankstesnį „ilgalaikio vartojimo I pramoninį tarifą“, kuris buvo nustatytas 1983 m. spalio 14 d. ministro įsakymu, t. y. prieš Ispanijos įstojimą. Visiems galutiniams elektros energijos vartotojams, kuriems buvo taikytas I pramoninis tarifas, G4 tarifas buvo pradėtas taikyti automatiškai ir tai *de facto* buvo tas pats tarifas, tik kitaip pavadintas.

(76) 1983 m. ministro įsakyme aiškiai numatyti ir kiti pertraukiamo tiekimo tarifai.

(77) Be to, daug energijos suvartojančių vartotojų teigimu, remiantis 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles ([18]), 15 straipsniu, ši priemonė būtų esama pagalba, nes 10 metų senaties terminas jau pasibaigė.

([16]) 2001 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. 49/99. Ispanija. Pereinamojo laikotarpio elektros energijos rinkos tvarka.
([17]) 2002 m. vasario 27 d. Komisijos raštas Jungtinei Karalystei (Valstybės pagalba Nr. 661/99).
([18]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

Išieškojimui kliudytų teisėti lūkesčiai

(78) Daug energijos suvartojantys vartotojai teigia, jog net ir tariant, kad tarifai negalėtų būti laikomi esama pagalba, pagalbai išieškoti kliudytų teisėtų lūkesčių principas. Per visus 2005 m. tarifai buvo vienų privačių veiklos vykdytojų tiesioginiai mokėjimai kitiems privatiems veiklos vykdytojams Vartotojai negalėjo prognozuoti, kad 2004 m. gruodžio mėn. nustatyti tarifai dėl Vyriausybės priemonės, patvirtintos 2006 m. birželio mėn., taps pagalba. Tokio pokyčio savo teisinėje padėtyje negalėjo numatyti joks ekonominės veiklos vykdytojas, kad ir koks apdairus jis būtų. Taigi vartotojai teisėtai tikėjosi, kad jiems taikyti tarifai nesusiję su valstybės pagalba.

GALISIJOS IR ASTŪRIJOS REGIONINIŲ VYRIAUSYBIŲ PASTABOS

(79) Dėl galimos pagalbos daug energijos suvartojantiems vartotojams Galisijos regioninė Vyriausybė tvirtina, kad Komisija klydo, biržos kainą naudodama kaip rinkos kainoms pakaitalą, nes daug energijos suvartojantys vartotojai paprastai sudaro ilgalaikes sutartis gerokai palankesnėmis sąlygomis.

(80) Atsižvelgdama į tai, kad Ispanijos rinkos liberalizavimas tuomet dar nebuvo užbaigtas, ir visų pirma į dvišalių sutarčių tarp gamintojų ir stambių vartotojų nebuvimą, Galisijos regioninė Vyriausybė mano, kad būtų prasminga kaip lyginamąjį standartą naudoti faktines kainas, gamintojų mokėtas tiekimui šiems vartotojams užtikrinti. Arba lyginamąją kainą būtų galima nustatyti remiantis techninе literatūra (R. Wilson, 1993 m. ([19]), ir F. Castro-Rodriguez ([20]), 1999 m.) ir atsižvelgiant į veiksmingiausios daug energijos suvartojančių vartotojų konkrečius poreikius atitinkančios technologijos kainą arba į vidutinę elektros energijos kainą įvairiomis dienos valandomis. Taip nustatytos lyginamosios kainos ir 2005 m. mokėto reguliuojamo tarifo skirtumas būtų gerokai mažesnis. Galisijos regioninė Vyriausybė taip pat įrodinėja, kad bet kuriuo atveju deficitą, susidariusį 2005 m. taikant mažesnius tarifus, laikui bėgant atlygins visi Ispanijos vartotojai, įskaitant suvartojančiuosius daug energijos.

(81) Be to, Galisijos regioninės Vyriausybės teigimu, 2005 m. buvusi tarifų sistema nebuvo teisiškai atrankinė, nes valstybė neketino suteikti pranašumo galutiniams vartotojams, o paprasčiausiai suklydo, kai 2004 m. nustatydama tuos tarifus prognozavo savo rinkos tendencijas ir kainas. Galisijos regioninė Vyriausybė taip pat ginčija išvadą, kad ši sistema padarė poveikį ES vidaus prekybai.

(82) Astūrijos regioninės Vyriausybės pastabos yra panašios į Ispanijos Vyriausybės pateiktas pastabas, į kurias jose daroma nuoroda.

ISPANIJOS PASTABOS

(83) Ispanija tvirtina, kad 2005 m. reguliuojamų tarifų sistema nebuvo susijusi su pagalba galutiniams vartotojams ar skirstytojams.

Nėra jokio priežastinio ryšio tarp valstybės veiksmų ir deficito ir deficitas negali būti priskirtas valstybei

(84) Ispanija tvirtina, kad deficitas nėra priskirtinas valstybei, nes jį lėmė nenuspėjamos išorės aplinkybės, o ne sąmoningas valstybės ketinimas subsidijuoti tam tikrą veiklą.

(85) Ispanija teigia, kad 2005 m. ES teisė netrukdė vykdyti tiekimo valstybės nustatytais reguliuojamais tarifais. Taigi valstybės įsikišimas reguliavimo lygmeniu buvo teisiškai pagrįstas, nes tai buvo nacionalinio suverenumo išraiška. Viena iš šių valstybės prerogatyvų susijusi su tarifų nustatymu, kad tikėtinos sąnaudos atitiktų tikėtiną paklausą.

(86) Ispanija teigia, kad 2005 m. deficitą lėmė Vyriausybės prognozuotų didmeninių elektros energijos kainų ir faktinių biržoje užfiksuotų kainų neatitiktis. Ypač dideles kainas 2005 m. lėmė nenuspėtos priežastys, kurios prilygsta *force majeure* aplinkybėms.

([19]) R. Wilson, *Nonlinear Pricing*, Oxford University Press, 1993 m.
([20]) F. Castro Rodriguez, *Wright tariffs in the Spanish electricity industry, The case of residential consumption*, Utilities Policy, 1999 m., p. 17–31.

(87) Kadangi įvykis, dėl kurio atsirado tariama pagalba, buvo susijęs su didesniu, negu prognozuota, didmeninių kainų padidėjimu, tariamo pranašumo negalima priskirti jokiam teisės aktui. NET ir tariant, kad šis pranašumas buvo suteiktas (nors taip nėra), jį būtų lėmusios su valstybės ketinimais nesusijusios aplinkybės. Ispanijos teigimu, dėl *force majeure* aplinkybių išnyksta priežastinis ryšys tarp administracinio sprendimo, kuriuo nustatomas tarifų lygis, ir konkurencinio pranašumo, dėl kurio atsiranda valstybės pagalba. NET ir tariant (o taip nėra), kad objektyvi priežastinio ryšio sąlyga buvo įvykdyta, subjektyvi valstybės ketinimo (priskyrimo valstybei) sąlyga nebūtų įvykdyta.

Nepanaudota jokių valstybinių išteklių

(88) Ispanija tvirtina, kad tarifai nėra susiję su valstybės lėšomis. Pirma, Ispanija šiuo klausimu tvirtina, kad priedas nėra mokestis, apibrėžtas su parafiskaliniais mokesčiais susijusioje Europos Teisingumo Teismo praktikoje, nes jis nėra renkamas valstybės ir neatitinka fiskalinio mokesčio. Ispanijos teigimu, priedas yra neatsiejama tarifo dalis ir savo pobūdžiu jis panašus į tarifą. Taigi šis tarifas yra privačiojo sektoriaus kaina.

(89) Antra, lėšos nėra renkamos valstybės ir nėra mokamos į valstybės paskirtą fondą. Tarifus renka skirstytojai, o ne valstybė, taigi tai yra privačiojo sektoriaus kainos, kuriomis dalyviams užtikrinamas teisingas atlygis (kaip nustatyta LSE). Tai nėra nei mokesčiai, nei valstybinės kainos. Valstybė nieko neatlygina, nes atlygį suteikė sistema: už nereguliuojamą veiklą – rinkos jėgomis, o už reguliuojamą veiklą – valstybės nustatytais prieigos tarifais. Tokioje sistemoje valstybei netenka jokios naštos, todėl pagal teismo praktiką *Sloman Neptune* byloje ([21]) nebūtų panaudojama jokių valstybinių išteklių. Be to, šios lėšos niekada nepatenka į valstybės iždą, neminimos biudžeto įstatymuose, jų netikrina Audito Rūmai ir jos negali būti susigrąžintos iš skolininkų taikant administracines susigrąžinimo procedūras. Palūkanų norma, taikytina skoloms valstybei, skoloms elektros energijos sistemai netaikoma.

(90) Ispanija kartoja, kad šias lėšas tvarko Ispanijos reguliavimo institucija CNE, kuri paprasčiausiai veikia kaip apskaitos tarpininkė. Ispanija pažymi, jog savo 2001 m. sprendime dėl Ispanijos per didelių sąnaudų (SA NN 49/99) Komisija jau buvo nustačiusi, kad „lėšų perėjimas per CNE iš esmės yra apskaitinio pobūdžio. Į CNE vardu atidarytą sąskaitą pervedamos lėšos niekada nebuvo tapusios šios įstaigos nuosavybe ir buvo nedelsiant išmokamos gavėjams vadovaujantis iš anksto nustatyta suma, kurios CNE jokiu būdu negali pakeisti.“ Remdamasi šiuo sumetimu, Komisija padarė išvadą, kad „ji negalėjo nustatyti, ar įplaukos iš šio mokesčio, nustatyto per didelių sąnaudų schemos sistemoje, yra valstybiniai ištekliai“.

Nesuteikta jokio pranašumo

(91) Ispanija nesutinka su Komisijos nuomone, kad reguliuojamais tarifais galutiniams vartotojams (arba skirstytojams) suteikiamas ekonominis pranašumas.

(92) Dar kartą pareiškusi, kad deficitą lėmė *force majeure* aplinkybės, dėl galutinių vartotojų Ispanija tvirtina, kad deficitas stambiems vartotojams nebuvo naudingas, nes jis kartu su palūkanomis buvo perkeltas į paskesnių metų tarifus. Taigi tariamas ekonominis pranašumas, atsirandantis dėl mažesnės elektros energijos kainos, yra tik menamas, nes skirtumą su laisvosios rinkos kainomis vartotojai atlygina su palūkanomis.

Tiekimas reguliuojamais tarifais yra visuotinės ekonominės svarbos paslauga

(93) Ispanija tvirtina, kad 2005 m. reguliuojamų tarifų taikymas neprieštaravo ES teisei, nes rinka visiems vartotojams, įskaitant namų ūkius, turėjo būti galutinai atverta iki 2007 m. liepos 1 d.

([21]) 1993 m. kovo 17 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo sujungtose bylose C-72/91 ir C-73/91 21 punktas: „Nagrinėjama sistema nėra siekiama, naudojantis jos tikslu ir bendrąja struktūra, sukurti pranašumą, dėl kurio valstybei būtų užkrauta papildoma našta.“

(94) Ispanijos institucijos teigimu, visų pirma elektros energijos tiekimas yra visuotinės svarbos paslauga ir valstybė privalo įsikišti, kad užkirstų kelią piktnaudžiavimui dominuojama padėtimi, kuris galėtų atsirasti esant vienam tinklui (natūraliai monopolijai).

(95) Tarifų nustatymo parametrai buvo nustatyti objektyviai ir skaidriai. Ispanijos nuomone, sudėtinga tarifų nustatymo ir atsiskaitymų reguliavimo sistema rodo, kad tarifų sistema buvo pagrįsta išsamia sistemos sąnaudų ir pajamų, taip pat elektros energijos paklausos analize.

Ispanijos įsipareigojimas

(96) Kaip pažymėta 25 ir 26 konstatuojamosiose dalyse, 2005 m. susidaręs deficitas grąžinamas metinėmis dalimis, kurioms be jokio skirtumo taikoma EURIBOR atitinkanti palūkanų norma. Neapsiribodama savo pastabomis, Ispanija įsipareigojo atgaline data padidinti palūkanų normą, taikomą verslo vartotojams, kurių jungčių įtampa didesnė nei 1 kV. Padidėjimas bus nustatytas proporcingai verslo vartotojų, kuriems taikoma dabartinė tvarka ir kuriems elektros energija buvo tiekta integruotaisiais reguliuojamais tarifais, indėliui į 2005 m. deficitą. Prie EURIBOR orientacinės normos bus pridėti 65 baziniai punktai ir taip ši orientacinė norma iš esmės bus suderinta su norma, taikyta deficitui paskesniais metais.

(97) Atitinkama suma iš verslo vartotojų bus surinkta taip: metinėmis dalimis jau išmokėtai 2005 m. deficito daliai bus taikomas vienkartinis prieigos tarifų padidinimas, o kiekvienai metinei sumai, kuri vis dar turi būti grąžinta, bus tiesiogiai taikoma didesnė palūkanų norma, vėlgi didesnių prieigos tarifų forma.

5. **PRIEMONĖS VERTINIMAS**

Valstybės pagalbos buvimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

(98) Priemonė yra valstybės pagalba, apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, jeigu įvykdomos šios sąlygos: priemone a) gavėjui suteikiamas ekonominis pranašumas, b) ją suteikia valstybė arba ji suteikiama iš valstybinių išteklių, c) ji yra atrankinio pobūdžio ir d) daro poveikį Bendrijos vidaus prekybai ir gali iškraipyti konkurenciją ES. Kadangi turi būti įvykdytos visos šios sąlygos, Komisija įvertins tik tai, ar gavėjams suteiktas koks nors ekonominis pranašumas.

Ekonominio pranašumo buvimas

(99) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį įmonės yra palaikomos, jeigu jos įgyja ekonominį pranašumą, kurio priešingu atveju nebūtų galėjusios įgyti rinkos sąlygomis. Šiuo atveju atliekant vertinimą ir, be kita ko, atsižvelgiant į 2005 m. elektros energijos sistemos deficito grąžinimą turi būti nustatyta, ar buvo koks nors teigiamas skirtumas tarp 2005 m. nustatytų reguliuojamų tarifų ir rinkos kainų, kurias galimi pagalbos gavėjai būtų turėję mokėti už perkamą elektros energiją ir už paslaugas, teiktas pagal jų tarifų tvarką. Bet koks pranašumas rinkos sąlygų atžvilgiu turi būti nustatytas remiantis faktinėmis rinkos kainomis. Abu klausimai, t. y. teigiamų skirtumų tarp elektros energijos biržos kainų, rinkos kainų ir reguliuojamų tarifų buvimas (arba nebuvimas) ir deficito grąžinimas, iš eilės išnagrinėti toliau.

Palyginimas su vidutinėmis elektros energijos biržos kainomis

(100) Vidutinės elektros energijos biržos kainos parodo bendrus kainų lygius didmeninėje rinkoje. 2005 m. ši vidutinė orientacinė visų metų kaina sudarė 59,47 EUR už 1 MWh. Kaip nurodyta ir parodyta 19 konstatuojamojoje dalyje (1 pav.), 2005 m. septynis mėnesius (ne iš eilės) vidutinės didmeninės kainos viršijo elektros energijos kainas, įskaičiuotas į visiems galutiniams vartotojams taikomus integruotuosius reguliuojamus tarifus. Taigi atrodo, kad dėl vidutinio tarifų lygio, nustatyto Dekretu Nr. 2392/2004, bent daugumą 2005 m. mėnesių buvo atsiradęs teigiamas skirtumas, buvęs palankus visiems reguliuojamus tarifus pasirinkusiems galutiniams vartotojams.

(101) Tačiau matyti, kad mažiau nei metų mėnesio laikotarpiais penkis mėnesius, t. y. 2005 m. sausio–gegužės mėn., šis skirtumas nebuvo atsiradęs. Taigi nebuvo jokio visos reguliuojamų tarifų sistemos pranašumo. Be to, lyginant ilgesnius nei metų laikotarpius, pvz., iki 2007 m. gruodžio 30 d., matyti, kad galimo nuo 2005 m. birželio mėn. sukaupto pranašumo visiškai netenkama, nes sumažėjo vidutinės biržos kainos, kurios 2007 m. kovo mėn. krito iki 37 EUR už 1 MWh, o kainos, įskaičiuotos į integruotuosius reguliuojamus tarifus, tuo pat laikotarpiu sudarė maždaug 68 EUR už 1 MWh. Iš esmės nuo 2006 m. spalio mėn. į integruotuosius tarifus įskaičiuotos elektros energijos kainos buvo gerokai didesnės negu didmeninės tiekimo kainos (žr. 1 pav.). Taigi nauda ir ekonominiai pranašumai elektros energiją reguliuojamais tarifais gaunantiems vartotojams, galintys atsirasti tais atvejais, kai biržos kainos yra didesnės nei elektros energijos kaina, įskaičiuota į reguliuojamus tarifus, gali būti neutralizuoti, kai biržos kainos yra mažesnės nei į tarifus įskaičiuota elektros energijos kaina.

(102) Iš to darytina išvada, kad, palyginti su didmeninėmis elektros energijos biržos kainomis, ir 2005 m. mažiau nei metus mėnesio laikotarpiais, ir dvejų metų laikotarpiais, apimančiais dalį 2005 m., energijos kainomis, įskaičiuotomis į 2005 m. taikytus reguliuojamus tarifus, vartotojų, kuriems elektros energija tiekta reguliuojamais tarifais, grupei, regis, nebuvo suteikta jokio pranašumo. Tačiau žinoma, kad pajamų iš prieigos mokesčių ir reguliuojamų tarifų, mokėtų visai elektros energijos sistemai, 2005 m. nepakako reguliuojamoms sistemos sąnaudoms padengti. Taigi būtina apsvarstyti, ar nustatyto mechanizmo pakanka deficito grąžinimui užtikrinti.

2005 m. elektros energijos sistemos deficito grąžinimas

(103) Kaip apibūdinta 15 ir 20–22 konstatuojamosiose dalyse, 2005 m. elektros energijos sistemos sąskaitos apėmė visas reguliuojamas sistemos sąnaudas ir reguliuojamas pajamas, o konkrečios pajamos nebuvo skiriamos konkrečioms sąnaudoms dengti. Pvz., perdavimo ir skirstymo sąnaudos (4 410 mln. EUR) arba paramos kogeneracijai ir atsinaujinančiajai energijai sąnaudos (2 701 mln. EUR) nebuvo paskirstytos tarp atitinkamai reguliuojamų pajamų iš integruotųjų tarifų reguliuojamoje rinkoje ir (arba) pajamų iš reguliuojamų prieigos mokesčių laisvojoje rinkoje ir nebuvo finansuotos skiriant šių dviejų rūšių pajamas. Iš esmės visi sistemos naudotojai gauna pelną ir galima tikėtis, kad jie padengs paramos veiksmingų formų kogeneracijai ir atsinaujinančiajai energijai sąnaudas arba perdavimo ir skirstymo paslaugų sąnaudas. Šioje kiekvienam tarifui nesumuojamų sąnaudų sistemoje neįmanoma *ex post* objektyviai paskirstyti sąnaudų tarp laisvosios rinkos vartotojų ir vartotojų, kuriems taikyti reguliuojami tarifai, arba pastarojoje kategorijoje – tarp 25 skirtingų tarifų kategorijų, kurios buvo taikytos 2005 m. Iš to darytina išvada, kad derėtų išnagrinėti galimus pranašumus (ar jų nebuvimą), kuriuos dėl 2005 m. deficito galėjo įgyti visa elektros energijos sistema.

(104) Šiuo atžvilgiu Ispanija yra nustačiusi mechanizmą, kuriuo būtų susigrąžintas visas 2005 m. deficitas. Tai atitinka šį universalų tuo laikotarpiu taikytos sistemos sąskaitų pobūdį. Elektros energijos sistemos reguliuojamų pajamų trūkumas sistemos sąnaudoms padengti buvo pašalintas skyrus išteklių, kurie buvo surinkti taikant Karališkuoju dekretu Nr. 809/2006 nustatytą konkrečiam tikslui paskirtą įmoką. Nuo 2006 m. vidurio susigrąžinti deficitą pradėta taikant priedą, kuris sudarė 1,378 % integruotųjų reguliuojamų tarifų vertės ir 3,975 % prieigos mokesčių vertės, o paskiau – priedus, reikalingus užtikrinti, kad per 14,5 metų laikotarpį, kuris pasibaigs 2020 m., būtų susigrąžinta 3,8 mlrd. EUR ir palūkanos (žr. 25 ir 26 konstatuojamąsias dalis).

(105) Iš to darytina išvada, kad pajamomis iš specialiosios įmokos, kuri skirta 2005 m. deficitui finansuoti, sistemos naudotojams suteikiama galimybė gerokai vėluojant apmokėti elektros energijos sąskaitas, įskaitant padidėjimą, reikalingą *ex post* 2005 m. sistemos sąskaitoms subalansuoti.

(106) Šiomis aplinkybėmis vienintelis ginčytinas 2006 m. pasirinkto elektros energijos sistemos 2005 m. deficito grąžinimo ir sąskaitų subalansavimo metodo aspektas būtų nedidelė palūkanų norma, iš pradžių taikyta metinėms grąžinamoms sumoms, t. y. orientacinė EURIBOR norma, kuriai netaikyta jokio skirtumo. Kaip išsamiau apibūdinta 96 ir 97 konstatuojamosiose dalyse, Ispanija įsipareigojo padidinti palūkanų normą, taikomą verslo vartotojams, kuriems taikoma ši procedūra. Ispanija įsipareigoja prie orientacinės palūkanų normos pridėti 65 bazinius punktus.

(107) Šiuo priemonės, kuri iš pradžių taikyta 2005 m. deficitui atlyginti, pakeitimu, kuris netaikomas namų ūkiams ir mažosioms įmonėms, pagal koregavimo mechanizmą mokėjusiems didžiausius reguliuojamus tarifus, panaikinamas bet koks hipotetinis pranašumas, kurį įmonės nuo 2006 m. galėjo būti įgijusios dėl mokėjimų atidėjimo. Be to, tarifo priedo taikymas reiškia, kad visa iš kiekvienos įmonės susigrąžinama suma yra tiesiogiai proporcinga jos elektros energijos vartojimui. Kuo daugiau elektros energijos suvartojama, tuo didesnis priedas.

Palyginimas su elektros energijos rinkos kainomis

(108) Antra, kaip pažymėjo kai kurios suinteresuotosios šalys, elektros energijos biržos kainos nėra tinkami lyginamieji standartai stambių vartotojų taikant reguliuojamus tarifus mokėtoms elektros energijos kainoms lyginti su rinkos kainomis. Iš tiesų, kaip matyti iš elektros energijos rinkos operatorės OMEL 2005 m. ataskaitos informacijos, tiesiogiai iš biržos elektros energija apsirūpindavo tik septyni galutiniai vartotojai, kuriems teko 5 % paklausos, o pramoninių ir stambių verslo vartotojų buvo daugybė. Pramoniniai ir kiti stambūs vartotojai, visų pirma daug energijos suvartojantys vartotojai, kurių gamybos sąnaudų struktūroje didelė sąnaudų dalis tenka energijai (aliuminio gamyboje paprastai 30–40 %), reikalauja ir užsitikrina prognozuojamas kainas ir tiekimo sąlygas. Šios sąlygos nustatomos sutartyse, kurių terminai yra ilgesni nei vienos paros. Kainos, kas valandą nustatomos „dienos prieš“ rinkoje, tokioje kaip elektros energijos birža, parodo vidutines rinkos kainas tiekėjams, aptarnaujantiems įvairius klientus, įskaitant namų ūkius. Tačiau šios kainos nėra tinkami lyginamieji standartai nustatant kainas, kurias daug energijos suvartojantys vartotojai turėtų mokėti laisvojoje rinkoje pagal sutartis, kurių terminas ilgesnis nei „dienos prieš“. Priešingai sprendime pradėti procedūrą pateiktai nuomonei, tyrimas parodė, kad mažesni nei vidutinės biržos kainos reguliuojami tarifai nebūtinai reiškia pranašumą pramoniniams vartotojams, palyginti su rinkos sąlygomis, nes biržos kainos daugumai šių vartotojų nėra rinkos kainos. Tai išsklaido šiuo požiūriu išreikštas abejones.

(109) Be to, perėjimas į laisvąją rinkoje Ispanijoje 2005 m. nebuvo negrįžtamas procesas. Vartotojai nuolat galėjo rinktis patraukliausius pasiūlymus reguliuojamoje ir laisvojoje rinkose ir dėl to kainos tam tikru mastu supanašėjo. Kai didmeninės kainos didėja, kaip kad buvo Ispanijoje nuo 2005 m. balandžio mėn., galimybės rinktis kitas tiekimo galimybes paprastai neišvengiamai skatina mažmenines rinkos kainas mažėti, antraip pasireiškia priešinga paskata, t. y. didinti laisvosios rinkos kainas priartinant jas prie didžiausių reguliuojamų tarifų lygių.

(110) Kaip patvirtino nepriklausomų tiekėjų asociacija (42–49 konstatuojamosios dalys), 2005 m. tiekėjai laisvojoje rinkoje turėjo arba vykdyti savo sutartis, arba vienašališkai jas nutraukti (jei tai buvo įmanoma), arba, kitu atveju, iš naujo derėtis dėl savo kainų ir jas didinti rizikuodami prarasti klientus, kurie galėtų pereiti į reguliuojamą rinką. Iš veiklos nuostolių, kuriuos laisvosios rinkos tiekėjai tvirtina patyrę, matyti, kad 2005 m. kainos laisvojoje rinkoje, ypač metų trukmės sutarčių, kurios buvo įvykdytos, tebebuvo artimos atitinkamų reguliuojamų tarifų lygiams ir atitinkamai kad reguliuojamais tarifais, palyginti su faktinėmis kainomis laisvojoje rinkoje, *de facto* nebuvo suteikta jokio ekonominio pranašumo.

(111) Taigi tai reiškia, kad dviejų hipotetinių konkuruojančių pramoninių vartotojų – vieno, 2005 m. sausio–gruodžio mėn. veikusio pagal rinkos sąlygomis pagrįstą metų trukmės elektros energijos tiekimo sutartį, ir kito, elektros energiją tuo pat laikotarpiu gavusio reguliuojamais tarifais, – elektros energijos sąnaudos, visoms kitoms sąlygoms esant vienodoms, buvo panašios. Iš esmės vienintelis reguliuojamų tarifų lygio poveikis kainoms laisvojoje rinkoje 2005 m. buvo susijęs su netiesiogine nauda laisvosios rinkos vartotojams, kurią užtikrino tarifų nulemtas galimybių didinti kainas ribojimas, net ir tariant, kad pagal sutartį per metus arba – ilgesniu laikotarpiu – visų 2005 m. kainas buvo įmanoma didinti. Faktinė arba galima pramoninių vartotojų konkurencija įsigyjant elektros energiją laisvojoje ir reguliuojamoje rinkose negalėjo iškraipyti reguliuojamų tarifų.

(112) Trečia, savo sprendime pradėti procedūrą Komisija visų pirma paminėjo nedidelius reguliuojamų tarifų lygius, t. y. 23,9 EUR už 1 MWh ir 27,0 EUR už 1 MWh, 2005 m. taikytus atitinkamai stambiems pramoniniams vartotojams (G4 tarifas) ir stambiems pramoniniams vartotojams, kuriems tiekimas galėjo būti pertraukiamas (pvz., 3.4 tarifas) (žr. 3 lentelę 30 konstatuojamojoje dalyje). Kaip pažymėjo tam tikri tretieji subjektai, reguliuojamų tarifų lygiai, kuriems prieštaraujama sprendime pradėti procedūrą, yra ne tarifai, o vidutinės kainos pritaikius nuolaidas. Neįskaitant nuolaidų, baziniai tarifų lygiai, faktiškai nustatyti Dekrete Nr. 2392/2004 ir nurodyti 1 lentelėje, sudarė atitinkamai 56,12 EUR už 1 MWh (3.4 tarifas) ir 25,44 EUR už 1 MWh (G4 tarifas).

(113) Šiuo klausimu atliekant oficialų tyrimą gauta įrodymų, kad sprendime pradėti procedūrą minėtiems pramoniniams vartotojams taikytų reguliuojamų tarifų lygis atitiko visu laikotarpiu nuo 2005 m. sausio iki gruodžio mėn. taikytų rinkos kainų lygį (žr. toliau).

(114) Pirma, gauta įrodymų, kad 2005 m. daug energijos suvartojantiems vartotojams laisvojoje rinkoje taikytos dvišalės rinkos kainos, kurios sudarė 34,45 EUR už 1 MWh (55–57 konstatuojamosios dalys). Pardavimo pelnas buvo mažesnis nei vidutinis 10 EUR pelnas, pridėtas sprendime, kuriuo pradėtas oficialus tyrimas; taigi iš šios rinkos kainos matyti, kad tiekimo kaina sudarė 25,44 EUR už 1 MWh ir buvo artima mažiausiajam (G4) reguliuojamam tarifui (23,9 EUR už 1 MWh, vidutinė *ex post* kaina). Atsižvelgus į objektyvius skirtumus, susijusius su tiekimu reguliuojamais tarifais, kaip antai į tai, kad tiekiami kiekiai 9,7 karto didesni, į investicijas į kontrolės įrangą ir mokėjimo terminus, dėl to, kad reguliuojamas tarifas buvo mažesnis, gavėjams, regis, nebuvo suteikta jokio netinkamo ekonominio pranašumo.

(115) Antra, iš turimų įrodymų matyti, kad 2004 m. gruodžio mėn. buvo galima sudaryti metų trukmės sutartis dėl bazinės apkrovos elektros energijos tiekimo 2005 m. sausio–gruodžio mėn. išankstinėmis 31,05 EUR už 1 MWh rinkos kainomis. Pramoniniams vartotojams, tiekimas kuriems galėjo būti pertraukiamas ir kuriems buvo būdinga didelė apkrovos moduliacija, buvo prieinama 36,67 EUR už 1 MWh galutinė rinkos kaina (įskaitant papildomas paslaugas ir prieigos tarifą), kuri yra mažesnė nei atitinkamas bazinio tarifo lygis (3.4 tarifas) (žr. 16, 18 ir 58 konstatuojamąsias dalis).

(116) Papildomos nuolaidos, reguliuojamų tarifų sistemoje taikytos paklausos valdymui (pvz., apkrovos moduliacijos, pertraukiamumo), reguliuojamoje rinkoje lėmė mažesnes vidutines kainas šias paslaugas teikusiems vartotojams ([22]). Šiomis nuolaidomis, kurios sprendime pradėti procedūrą konkrečiai nepaminėtos, buvo atsilyginama už vertingas su paklausa susijusias paslaugas tinklui, kurioms teikti reikėjo koreguoti komercinius ar pramoninius procesus, į juos investuoti ar jiems nustatyti apribojimus. Moduliuojant apkrovą pramoninius ar komercinius procesus, kuriuose suvartojama daug energijos, reikia vykdyti ne piko laikotarpiais, o ne tais laikotarpiais, kai paklausa yra didžiausia, kad būtų sumažintas vartojimas ir įtampa elektros energijos tinkle. Panašiai ir tinklui teikiamos pertraukiamumo paslaugos yra ekonomiškai naudingos, nes tokiu atveju atitinkamas pramoninis vartotojas sistemos operatoriui leidžia nutraukti tiekimą apie tai pranešus prieš pat nutraukimą (laikotarpiu nuo kelių sekundžių iki dviejų valandų) ir ilgesniam laikotarpiui (1–12 val.), kaip kad buvo Ispanijoje taikant atitinkamus reguliuojamus tarifus.

(117) Šių paslaugų nauda užtikrinant elektros energijos tiekimo tęstinumą yra pripažinta ES teisės aktuose. Pagal 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/89/EB dėl priemonių siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir investicijas į infrastruktūrą ([23]) iš valstybių narių reikalaujama atsižvelgti į paklausos valdymo metodus ir imtis priemonių, kad būtų pašalintos kliūtys sudaryti pertraukiamo tiekimo sutartis siekiant palaikyti paklausos ir pasiūlos pusiausvyrą. Šios paslaugos papildo ir gali net pakeisti kitas reguliavimo priemones, kurias tinklo operatorius naudoja siekdamas užtikrinti, kad elektros energijos paklausa tinkle atitiktų pasiūlą, ir taip išvengti pertrūkių ir nutrūkimų, kurie socialiniu ir ekonominiu požiūriu brangiai atsieina ir dėl kurių gali būti skiriamos sankcijos arba įpareigojimai.

(118) Konkrečiai Ispanijoje šios paslaugos buvo ypač vertingos, nes 2005 m. jungčių su kitomis valstybėmis narėmis pajėgumas nebuvo didelis, o daug vartotos elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių tiekimas labai kito. Šių paslaugų ekonominės vertės ir sąnaudų, kurių dėl jų elektros energijos sistemoje galima išvengti, mastą galima matyti iš kainų, kurias Ispanijos tinklo operatorė *Red Eléctrica de España* mokėjo už balansavimo paslaugas, pavyzdžio. 2005 m. *Red Eléctrica de España* už antrinio reguliavimo paslaugas energijos tiekimui didinti (papildomos energijos tiekimą laikotarpiu nuo 15 sek. iki 15 min. tinklui subalansuoti) mokėjo vidutiniškai 65 EUR už 1 MWh; o tretinio reguliavimo energijos tiekimui didinti (papildomos energijos tiekimo laikotarpiu nuo 15 min. iki 2 val. antrinio reguliavimo galios rezervui atkurti) vidutinė kaina 2005 m. sudarė 78 EUR už 1 MWh ir galėjo kilti iki 600 EUR už 1 MWh ([24]). Nuolaidos atitinkamiems reguliuojamiems tarifams (pvz., maždaug 32 EUR už 1 MWh 3.4 tarifui), regis, yra ekonomiškai pagrįstos, nes yra išlyginama paklausa, kuri perkeliama iš piko laikotarpių (apkrovos moduliacija), arba užtikrinamas pajėgumas sumažinti paklausą kritiniais atvejais (pertraukiamas tiekimas).

(119) Nesant tokių nuolaidų už paklausos valdymo priemones, reguliuojami tarifai vartotojams, sujungtiems su aukštosios įtampos tinklu (1.4 ir 2.4 tarifai), buvo gerokai didesni: bazinis tarifas sudarė 58–61 EUR už 1 MWh, o vidutinė faktinė kaina – 76,2 EUR už 1 MWh. Palyginti su išankstinėmis 31,05 EUR už 1 MWh rinkos kainomis

([22]) Skaičiai sprendime pradėti procedūrą daugiausia paimti iš CNE ataskaitos „El Consumo Eléctrico en el Mercado Peninsular en el Año 2005“, 2006 7 25, 2 skirsnis. Dėl stambių pramoninių vartotojų (kuriems tiekimas gali būti pertraukiamas ir tiekimo kuriems intensyvumas priklauso nuo laiko), ataskaitoje pažymima, kad dėl didelės apkrovos moduliacijos ir tiekimo ne piko laikotarpiais, kuriam reikia atitinkamai pakoreguoti gamybos procesus, galima gauti didelių bazinio tarifo nuolaidų.

([23]) OL L 33, 2006 2 4, p. 22; žr. 3 straipsnio 3 dalies c punktą ir 5 straipsnio 2 dalies b punktą.

([24]) *El Sistema Eléctrico Español 2005*, p. 54 ir 55, Red Eléctrica de España.

2005 m. sausio–gruodžio mėn. laikotarpiui, negalima manyti, kad rinkos kainos buvo didesnės negu reguliuojami tarifai, taikyti didžiajai daug energijos suvartojančių pramoninių ir komercinių vartotojų daugumai.

(120) Iš to darytina išvada, kad, nors elektros energijos biržos kainos nėra tinkamas lyginamasis standartas šioms kainoms ir stambių pramoninių ir komercinių vartotojų mokėtoms elektros energijos kainoms lyginti, faktinės rinkos kainos, taikytos elektros energijos tiekimui galutiniams vartotojams, kuriems 2005 m. elektros energija buvo tiekta reguliuojamais tarifais, atitiko atitinkamus reguliuojamų tarifų lygius.

6. **IŠVADOS DĖL PRIEMONĖS**

(121) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija mano, jog buvo įrodyta, kad, pirma, įmonės, kurioms elektros energija buvo tiekta integruotaisiais reguliuojamais tarifais, naudos iš šių tarifų lygio negavo ir, antra, atsižvelgiant į Ispanijos įsipareigojimą pakeisti priemonę, kad už dalies tam tikrų įmonių 2005 m. elektros energijos sąskaitų mokėjimo atidėjimą bus taikomos tinkamo dydžio palūkanos.

(122) Taigi nagrinėjama priemone verslo vartotojams nesuteikiama jokio ekonominio pranašumo. Kadangi turi būti įvykdomi visi SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai, nėra jokio poreikio nagrinėti, ar įvykdomi kiti kriterijai.

(123) Taigi Komisija daro išvadą, kad, atsižvelgiant į priemones, kurias Ispanija nustatė galutinių vartotojų skolai elektros energijos sistemai susigrąžinti, 2005 m. taikyta reguliuojamų tarifų sistema valstybės pagalba, apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, nebuvo suteikta. Ši išvada susijusi su skunde nurodyta padėtimi ir laikotarpiu ir ji neapriboja jokio įvertinimo, kurį Komisija gali atlikti dėl priemonių, kurių Ispanija ėmėsi po 2005 m.,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2005 m. Ispanijos Karalystės taikyta reguliuojamų tarifų sistema nėra valstybės pagalba, apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2014 m. vasario 4 d.

Komisijos vardu

Joaquín ALMUNIA

Pirmininko pavaduotojas